

Spm. nr. S 443

Til forsvarsministeren (18/4 84) af:

Thoft (SF):

»Hvad er formålet med og anledningen til, at ministeren har fastsat skærpede regler for forsvarets afvisning af u-bådes krænkelser af dansk farvand?«

Begrundelse

Af dagbladet Information den 17. april 1984 fremgår det, at ministeren til ikrafttræden den 14. maj 1984 har fastsat skærpede regler for forsvarets afvisning af krænkelser af danske farvande. Ministeren er citeret for at sige: »Hvis en fremmed u-båd på dansk område ikke retter sig efter advarselssignaler, skal der anvendes våbenmagt for at tvinge fartøjet til overfladen – om nødvendigt med risiko for, at det krænkende fartøj dermed kan gå tabt.«

I betragtning af, at danske farvande er så lavvandede, at en u-båd normalt vil kunne ses direkte fra lavtgående fly, forekommer det unødvendig drastisk og i praksis helt overflødigt at fastsætte sådanne regler. Spørgeren er alvorligt bekymret for, at ministeren tilsyneladende forveksler vanddybde og bundforhold i Køge Bugt med de tilsvarende i den svenske skærgård.

Spørgeren mener, at skridt af denne type er med til at opbygge unødvendige skræmmebilledder og dermed et skridt på vej væk fra afspænding og fredeligt samarbejde mellem Øst og Vest – så meget desto mere, som der i nyere tid ikke har været krænkelser af dansk territorialfarvand, der kan begrunde dette nye skridt.

Svar (27/4 84):

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg har den 16. april 1984 fastsat nye og skærpede regler for forsvarets afvisning af undervandskrænkelser af dansk søterritorium.

Reglerne træder i kraft den 14. maj 1984.

Især efter fremkomsten sidste år af den svenske u-bådskommissions rapport har betydningen af de fortsatte krænkelser af især svensk, men også norsk territorialfarvand været underkastet en nøje vurdering, hvad

angår danske forhold.

Anvendelse af undervandsfartøjer eller lignende som led i uretmæssig virksomhed på andre landes søterritorium har tilført trusselsbilledet nye aspekter.

Truslen fra sådanne undervandsfartøjer består i fredstid af muligheden for krænkelser af dansk suverænitet og de dermed forbundne sikkerhedspolitiske aspekter. Det spiller i den forbindelse afgørende ind, at de vedvarende, uretmæssige aktiviteter forekommer at være både omfattende og systematiske.

På denne baggrund er der fundet behov for en tydeligere og kraftigere tilkendegivelse af vilje til at sikre den nationale integritet, og de nye regler indeholder derfor en præcisering af, hvorledes der skal forholdes ved krænkelser af dansk søterritorium begået af undervandsfartøjer eller lignende. Formålet er fortsat at tvinge et undervandsfartøj, som krænker dansk søterritorium, op til overfladen, bl.a. med henblik på en sikker identifikation. Forbliver fartøjet imidlertid neddykket, er det nu klart tilkendegivet, at der efter anvendelse af advarselssignaler anvendes våbenmagt for at tvinge fartøjet til uddykning – om nødvendigt også med risiko for, at det krænkende fartøj dermed kan gå tabt. Hvis formålet ikke derved fortabes, indhentes forinden forholdsordre hos forsvarschefen, der i samråd med forsvarsministeren træffer afgørelse om våbenanvendelse.

De nye danske regler ligger i højere grad end de gældende regler på linie med de tilsvarende svenske og norske regler.

Herudover er hidtidige bestemmelsers formulering gjort klarere på nogle områder.

(Pladsen åben som følge af fjernelse af dobbelttrykt tekst i fortrykket. Forskydning undladt for at undgå forkerte spaltehenvisninger).